

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 21196/2024
28.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца Републике Србије, Министарство одбране, кога заступа Војно правобранилаштво, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Живко Остојић, адвокат из ..., ради укидања ренте, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3150/23 од 25.04.2024. године, у седници одржаној 28.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3150/23 од 25.04.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 43518/2021 од 11.05.2023. године, ставом изреке, ставовима првим и другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и утврђено да је тужени остварио право на исплату ренте закључно са 23.10.2018. године па се рента, досуђена пресудом Основног суда у Новом Саду П 842/18 од 19.03.2019. године у ставу другом изреке, укида и престаје да исплаћује са 24.10.2018. године. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 49.500,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца у делу којим је тражио законску затезну камату на трошкове парничног поступка од дана пресуђења до дана извршности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3150/23 од 25.04.2024. године, ставом првим изреке, делимично је усвојена жалба туженог и првостепена пресуда преиначена у ставу другом изреке, тако што је одређено да се рента досуђена пресудом Основног суда у Новом Саду П 842/18 од 19.03.2019. године у ставу другом изреке, укида и престаје да исплаћује са 01.09.2021. године, док је одбијен тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се рента укида и престаје да исплаћује са 24.10.2018. године. Ставом другим изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у преосталом побијаном, а непреиначеном делу става другог и у ставу трећем изреке. Ставом трећим изреке, тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове жалбеног поступка од 11.080,60 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, 72/11... 18/20 и 10/23 – други закон), па је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ни у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Основног суда у Новом Саду П 842/18 од 19.03.2019. године, усвојен је тужбени захтев овде туженог и обавезана Република Србија, МО, ВП 5005 Нови Сад да овде туженом на име месечне ренте исплати 27.545,09 динара од 01.05.2018. године, сваког месеца од 1. до 5. у месецу за претходни месец са припадаућом каматом, док за то постоје законски разлози, чиме је измењена одлука истог суда П 1912/17 од 02.11.2017. године у делу којим се одређује висина ренте за убудуће. Тужени, као извршни поверилац је 26.09.2019. године против тужиоца, као извршног дужника, Првом основном суду у Београду поднео предлог за извршење на основу извршне исправе – наведене пресуде. Решењем о извршењу Основног суда у Новом Саду ИИ 30422/19 од 02.10.2018. године одређено је предложено извршење пленидбом са рачуна извршног дужника и преносом на рачун извршног повериоца. Обавештењем о промени положајне групе Генералштаба Војске Србије, Управа за оперативне послове од 20.05.2010. године, туженом је признато право на инвалидску пензију од 01.05.2010. године од 55.893,00 динара, односно 85% од пензијског основа. Тужени је рођен ...1964. године, а 23.10.2018. године је испунио услове за престанак професионалне војне службе по сили закона (40 година стажа осигурања и 54 године живота), у складу са одредбом члана 110. став 1. тачка 9 подтачка 1 Закона о Војсци Србије.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, налазећи да је тужени остварио право на исплату ренте закључно са 23.10.2018. године, због чега је утврдио да се рента досуђена пресудом од 19.03.2019. године укида и престаје да исплаћује са 24.10.2018. године.

Другостепени суд је није прихватио правну аргументацију првостепеног суда у делу којим је одлучено да се укида рента досуђена пресудом из 2019. године и одређује да исплата престаје ретроактивно са 24.10.2018. године, закључивши да се правноснажно досуђени износ ренте може повећати, смањити или укинути само за убудуће по захтеву овлашћеног лица, оценивши да, како се рента досуђује унапред то се рента и укида за убудуће а не ретроактивно две године уназад, због чега је делимично преиначио првостепену пресуду и одлучио да се рента укида и престаје да исплаћује са 01.09.2021. године. Додатна аргументација другостепеног суда је да је у периоду од 24.10.2018. године, пресудом из 2019. године ренте и повећана у судском поступку у ком је тужилац учествовао у својству туженог и био у могућности да овакав захтев истакне.

Правно схватање другостепеног суда као правилно прихвата и Врховни суд, због чега се неосновано ревизијом тужиоца указује на погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 195 став 2. Закона о облигационим односима, прописано је да ако повређени због потпуне или делимичне неспособности за рад губи зараду, или су му потребе трајно повећане, или су могућности његовог даљег развијања и напредовања уништене или смањене, одговорно лице дужно је плаћати повређеном одређену новчану ренту, као накнаду за ту штету, а чланом 196. истог закона да суд може на захтев оштећеника за убудуће повећати ренту, а може је на захтев штетника смањити или укинути, ако се знатније промене околности које је суд имао у виду приликом доношења раније одлуке.

Сагласно наведеном, новчана рента је облик накнаде материјалне штете која се остварује у случају смрти, телесне повреде или оштећења здравља и исплаћује се унапред, ради обезбеђења материјалне сигурности оштећеника, а висина ренте може се изменити у судском поступку подношењем захтева за њено повећање, смањење или укидање. То значи да оштећени може поднети тужбу за повећање ренте под условом да је дошло до знатних промена околности на основу којих је донета претходна одлука, али му се повећани износ ренте може досудити само за убудуће, од дана подношења захтева за повећање, односно дана подношења тужбе са таквим захтевом, те да суд на захтев штетника може смањити или укинути ренту под условом да је дошло до знатних промена околности на основу којих је донета претходна одлука, па се и о смањењу и укидању ренте може одлучити само за убудуће, од дана подношења захтева за смањење и укидање, односно дана подношења тужбе са таквим захтевом. У конкретном случају, тужбом поднетом 30.08.2021. године, тужилац тражи да се утврди да је тужени остварио право на исплату ренте закључно са 23.10.2018. године (у смислу одредбе 196. ЗОО), будући да је 23.10.2018. године испунио је услове за престанак професионалне војне службе по сили закона, па се рента досуђена пресудом Основног суда у Новом Саду П 842/18 од 19.03.2019. године, у ставу другом изреке, укида и престаје.

У конкретном случају, пресудом Основног суда у Новом Саду П 842/18 од 19.03.2019. године, усвојен је тужбени захтев овде туженог и обавезана Република Србија, МО, ВП 5005 Нови Сад да овде туженом на име месечне ренте исплати 27.545,09 динара од 01.05.2018. године, сваког месеца за претходни месец са припадаућом каматом, док за то постоје законски разлози, чиме је измењена одлука истог суда П 1912/17 од 02.11.2017. године у делу којим се одређује висина ренте за убудуће. Имајући у виду наведено, по оцени Врховног суда, правилан је закључак другостепеног суда да се правноснажно досуђени износ ренте може повећати, смањити или укинути само за убудуће по захтеву овлашћеног лица, те да, како се рента досуђује унапред то се рента и укида за убудуће а не ретроактивно. Стога је правилно другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одлучио као у изреци, па су неосновани наводи тужиоца о погрешној примени материјалног права.

О трошковима поступка одлучено је правилном применом чланова 153. став 1. и 154. ЗПП.

Сходно изложеном, на основу члана 414. став 1. ЗПП Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић